

Для Росії показники інші: більше 45% коштів 0,1% найбагатших громадян знаходиться в офшорах. Схожа ситуація спостерігається в країнах Перської затоки і деяких латиноамериканських державах, таких як Венесуела.

Володіння офшорною компанією не є незаконним. Створення офшорної компанії можна розглядати як логічний крок для широкого спектру бізнес-операцій. Однак, документи свідчать, що реальною мотивацією для співпраці з офшорними компаніями більшості фігурантів було прикриття реальних власників компаній та ухилення від сплати податків.

Політики часто використовують довірених осіб для прикриття своїх бізнес-інтересів, а юрисдикцію інших країн — для ухилення від сплати податків. Документи, які були отримані в результаті цих витоків, розкривають сотні злочинів, хабарництво та корумпованість глав держав. Публікації спричиняють відставки чиновників, а правоохоронці починають свої розслідування. Однак найголовніше те, що можуть змінитися правила використання офшорів. Світові регулятори будуть набагато жорсткіше перевіряти операції з офшорними компаніями.

Бібліографічні посилання:

1. Люди, обокравшие мир. Правда и вымысел о современных офшорных зонах/ Николас Шэкстон. – Москва, ИД «Коммерсантъ» ЭКСМО. – 2012. – 382 с.
2. Офшор – это не только налоговая оптимизация / Журнал «Рисковик» / Статьи / № 4. – 2012 – С. 85 - 94
3. Хачатурян Ю.А. Уменьшить налоги при помощи офшора//Журнал «Бухгалтерия. Просто. Понятно. Практично». – № 11. – 2012. – С 36-38.

Приловський Володимир Володимирович,
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАКОНОДАВЧЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПОНЯТТЯ «СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРОЦЕСУ»

Питанням врегулювання поняття «суб'єкт господарського процесу», і безпосередньо участі в господарському процесі фізичних осіб, які не є підприємцями, приділялася увага такими вченими, як, Беяневич В.Е., Васильєв С.В., Джунь В.В., Макутов В.К., Притика Д.М., Саніахметова Н.О. та іншими. Однак можна зазначити, що в сучасних дослідженнях розглянуто переважно окремі аспекти можливості участі громадян у господарських справах, але детального аналізу застосування норм господарського процесуального права не проводилося, особливостям участі фізичних осіб не підприємців у господарських справах належної уваги майже не приділялося.

Відомо, що господарські суди переважно розглядають спори з приводу здійснення господарської діяльності.

Відповідно до ч. 2 ст. 55 Господарського кодексу України до суб'єктів господарювання належать господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до Господарського кодексу України, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку, а також громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність

та зареєстровані відповідно до закону як підприємці. Аналогічний правовий підхід дотримується також у ст. 128 Господарського кодексу України, де визначається участь громадян у сфері господарювання. Тобто, відповідно до норм чинного законодавства фізичні особи, які не зареєстровані як підприємці, не є суб'єктами господарювання. Наділення фізичних осіб правом на звернення до господарського суду обумовлено віднесенням до відання господарських судів окремих категорій справ, учасниками яких можуть бути особи, що не здійснюють підприємницьку діяльність.

У § 1 Господарського процесуального кодексу України визначено предметну та суб'єктну юрисдикцію господарських судів.

Згідно п. 2 ст. 4 Господарського процесуального кодексу України юридичні особи та фізичні особи – підприємці, фізичні особи, які не є підприємцями, державні органи, органи місцевого самоврядування мають право на звернення до господарського суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав та законних інтересів у справах, віднесених законом до юрисдикції господарського суду, а також для вжиття передбачених законом заходів, спрямованих на запобігання правопорушенням.

Статтею 20 ГПК України передбачені справи, що відносяться до юрисдикції господарських судів.

Так, господарські суди розглядають справи у спорах, що виникають у зв'язку із здійсненням господарської діяльності, та інші справи у визначених законом випадках, зокрема справи у спорах, що виникають при укладанні, зміні, розірванні і виконанні правочинів у господарській діяльності, але крім правочинів, стороною яких є фізична особа, яка не є підприємцем (п. 1 ст. 20).

Тобто, законодавець спочатку включає фізичну особу, яка не є підприємцем, а потім виключає з юрисдикції господарських судів?

У пп. 2,3 ст. 20 зазначено, що господарські суди розглядають справи у спорах щодо приватизації майна, крім спорів про приватизацію державного житлового фонду; справи у спорах, що виникають з корпоративних відносин, в тому числі у спорах між учасниками (засновниками, акціонерами, членами) юридичної особи або між юридичною особою та її учасником (засновником, акціонером, членом), у тому числі учасником, який вибув, пов'язані зі створенням, діяльністю, управлінням або припиненням діяльності такої юридичної особи, крім трудових спорів.

Але ж, виходячи з викладеного, хіба не може бути учасником вказаних спорів фізична особа, яка не є підприємцем? Тобто, наприклад, учасник (акціонер) товариства може звернутися до господарського суду з позовною заявою, посилаючись на вказану норму закону.

Отже, на основі викладеного вбачається, що ситуація з фізичними особами не підприємцями однозначно не визначена законодавчо, тому цю норму ст. 4 можна вважати декларативною.

Наведене визначає необхідність запровадження норм, що регламентують специфічні аспекти судового провадження за участі фізичних осіб, які не властиві юридичним особам. Питання щодо розширення компетенції господарських судів шляхом віднесення до їх відання додаткових категорій справ за участі громадян, які не є суб'єктами підприємницької діяльності, можуть бути і предметом досліджень науковців.

Актуальним вбачається також удосконалення законного представництва інтересів фізичних осіб у господарському процесі. Це обумовлюється потребою забезпечення захисту прав відповідних суб'єктів у разі обмеження дієздатності, визнання недієздатними відповідно до законодавства України (наприклад, ст. 36, 39 Цивільного кодексу України). Законне представництво

також не менш необхідне для захисту прав фізичних осіб, якщо провадження в господарському суді було порушено до виникнення даних обставин і вони не можуть самостійно здійснювати ведення справи.

Інститут законного представництва також необхідний для захисту прав неповнолітніх осіб, зокрема при вирішенні корпоративних спорів за їх участі, якщо такі особи є акціонерами (учасниками) юридичних осіб, у результаті спадкування та з інших правових підстав. Для таких суб'єктів самостійне оформлення договору з адвокатом або видача нотаріально засвідченої довіреності є неможливими внаслідок встановлених законодавством обмежень на вчинення правочинів.

Усе вищевикладене має бути корисним при вдосконаленні або розробці відповідних нормативних актів України і може сприяти підвищенню ефективності судового захисту прав фізичних осіб, що не є підприємцями, в умовах реформування як господарської процесуальної системи, так і правової системи держави в цілому.

Бібліографічні посилання:

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-ХІІ // Комп'ютерна правова база «Нормативні акти України».
2. Господарський кодекс України від 16.01.2013 р. № 436-ІV // Комп'ютерна правова база «Нормативні акти України».
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-ІV. – К. : Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. – 664 с.
4. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-ХІІ // Комп'ютерна правова база «Нормативні акти України».
5. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-ІV. – Х. : Одиссей, 2010. – 168 с.
6. Гордієнко Т. О. Правове регулювання участі фізичних осіб у господарському процесі. / О. Т. Гордієнко // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції : зб. наук. пр. / редкол.: О. Л. Соколенко (відп. ред.) [та ін.]. – Д. : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2013. – Вип. 4. – С. 8-15.

Черабасва Ольга Володимирівна,
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Перехід до ринкових методів господарювання потребує адекватних змін у структурі розподільчих відносин, приборкання стихії неконтрольованого сектора "тіньової" економіки та відновлення визначальної ролі заробітної плати у формуванні грошових прибутків населення.

За останні роки Кабінетом Міністрів і Верховною Радою України були прийняті законоположення про оплату праці, які створюють необхідну правову основу для розробки ефективної системи регулювання заробітної плати на підприємствах так і в галузях з урахуванням загальних економічних законів розвитку матеріального виробництва і специфічних умов ринкового ведення господарства.

Вагомий внесок зробили вітчизняні науковці, зокрема М.П. Соколик та В.В. Дем'яненко. Різні аспекти впливу макроекономічних чинників на рівень оплати праці досліджували також відомі вчені: І. Мельот, Я. Жаліло, Г.